

Investitori: Komuna e Pejës
Lokacioni: Carravër, Shtupeq i vogël, Lipë, Komuna Pejë
Nr.tel. & Email: info-pe@rks-gov.net 038 200 43 407

**RAPORTI I VLERËSIMIT TË NDIKIMIT NË MJEDIS PËR SHTRIRJEN E RRJETIT TË
UJËSJELLËSIT PËR FURNIZIMIN ME UJË PËR FSHATRA TË LUGUT TË BARANIT,**

L=2000m'

Carravër, Shtupeq i vogël, Lipë, komuna Pejë

Korrik, 2026

Investitori: Komuna e Pejës
Lokacioni: Carravër, Shtupeq i vogël, Lipë, Komuna Pejë
Nr.tel. & Email: info-pe@rks-gov.net 038 200 43 407

PËRMBAJTJA:

LISTA E FIGURAVE	2
LISTA E TABLAVE	3
1. HYRJE	4
2. BAZA LIGJORE PËR PËRGADITJEN E RAPORTIT	5
3. METODOLOGJIA E PUNËS	6
4. PËRSHKRIMI I LOKACIONIT TË PROJEKTIT	7
5. PËRSHKRIMI I PUNËS DHE PROJEKTIT	9
6. GJENDJA AKTUALE E MJEDISIT	11
7. IDENTIFIKIMI DHE PËRSHKRIMI I NDIKIMEVE NË MJEDIS	12
7.1. Ndikimet e drejtpërdrejta	12
7.2. Ndikimet e tërthorta	12
7.3. Ndikimet kumulative	13
7.4. Ndikimi ne ajër	13
7.5. Ndikimet në ujë	14
7.6. Ndikimet në tokë	14
7.7. Ndikimet e Zhurmës	15
7.8. Ndikimet në peizazh, florë dhe faunë	16
7.9. Ndikimet në biodiversitet	17
7.10. Mbeturinat	17
7.11. Ndikimet e mundshme sociale	18
7.11.1 Kushtet e punës	18
7.11.2. Shëndeti dhe siguria e komunitetit	18
7.11.3. Ndikimet në raste të aksidenteve mjedisore	19
8. MASAT E MBROJTJES SË MJEDISIT	20
8.1. Masat gjatë fazës së para-ndërtimit	20
8.2. Masat gjatë fazës së ndërtimit	20
8.3. Masat mbrojtëse të ajrit	21
8.4. Masat mbrojtëse të ujërave	21
8.4.1. Masat mbrojtëse të ujërave gjatë fazës së ndërtimit	21
8.4.2. Masat mbrojtëse të ujërave gjatë fazës së operimit	22
8.5. Masat për mbrojtjen e tokës	22
8.6. Masat mbrojtëse ndaj zhurmës	23
8.7. Masat mbrojtëse ndaj florës dhe faunës	24
8.8. Masat mbrojtëse për peizazhin	25
8.9. Masat mbrojtëse për mbetjet	25
8.10. Masat mbrojtëse për biodiversitetin	26
8.11. Masat kompensuese	26
8.12. Masat për mbrojtjen nga rreziqet aksidentale	26
8.13. Marrja e masave rehabilituese pas përfundimit të projektit	27
9. PËRFUNDIM	28

LISTA E FIGURAVE

Figura 1. Shtrirja e rrjetit të ujësjellësit brenda zonës strikte të mbrojtur	8
Figura 2. Pjesa nga Kaptazha e re e deri tek ajo ekzistuese	9
Figura 3. Pjesa nga Kaptazha ekzistuese e deri tek kyçja ne rrjet	10
Figura 4. Rezervuari	10
Figura 5. Situacioni i rrjetit shperndares te ujesjellesit	11

LISTA E TABLAVE

Tabela 1. Makineritë në punimet e ndërtimit dhe nivelet e tyre të zhurmës	15
Tabela 2. Nivelin e zhurmës në varshmëri nga distanca.....	16

1. **HYRJE**

Ky Raport i Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis (VNM) është përgatitur për projektin “Shtirja e rrjetit të ujësjellësit për furnizim me ujë për fshatrat e Lugut të Baranit”, i cili planifikohet të realizohet nga Komuna e Pejës. Projekti ka për qëllim përmirësimin e furnizimit me ujë të pijshëm për banorët e fshatrave të Lugut të Baranit, përmes ndërtimit dhe funksionalizimit të infrastrukturës së nevojshme të ujësjellësit. Raporti është hartuar në përputhje me kërkesat ligjore dhe teknike të Ligjit Nr. 08 / L-181 për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis, si dhe me legjislacionin tjetër në fuqi për mbrojtjen e mjedisit, ujërave, natyrës dhe menaxhimin e mbeturinave. Qëllimi i këtij raporti është identifikimi dhe vlerësimi i ndikimeve të mundshme në mjedis gjatë fazës së ndërtimit dhe funksionimit të projektit, si dhe përcaktimi i masave për parandalimin, zvogëlimin dhe kontrollin e këtyre ndikimeve. Projekti parashihet të realizohet në territorin e Komunës së Pejës, përkatësisht në zonën e Parkut Kombëtar “Bjeshkët e Nemuna”, brenda një hapësire me vlera të larta natyrore, peizazhore dhe ekologjike. Projekti shtrihet në parcelat kadastrale 00171-1, ZK Shtupeq i Vogël; 00252-0, ZK Carravër; 00001-0, ZK Carravër; 00620-0, ZK Carravër; dhe 00476- 0, ZK Lipë. Në kuadër të projektit parashihet ndërtimi i një kaptazhe të re, rehabilitimi i kaptazhës ekzistuese, shtirja e gypave PE100 RC me diametër DN 90 mm dhe DN 315 mm, ndërtimi i rezervuarit të ujit me kapacitet 1000 m³, si dhe lidhja e sistemit të ri me rrjetin ekzistues të ujësjellësit. Gjatësia e përgjithshme e rrjetit të planifikuar është rreth 2 km, ndërsa projekti synon të sigurojë furnizim më të qëndrueshëm dhe më cilësor me ujë të pijshëm për rreth 18 fshatra të Lugut të Baranit. Duke qenë se projekti zhvillohet në zonë të mbrojtur, raporti i kushton rëndësi të veçantë ndikimeve të mundshme në tokë, ujë, ajër, peizazh, florë, faunë dhe biodiversitet. Ndikimet kryesore priten gjatë fazës së ndërtimit dhe lidhen kryesisht me gërmimet, lëvizjen e makinerive, krijimin e pluhurit, zhurmën, menaxhimin e dheut të gërmuar dhe rrezikun nga derdhjet aksidentale të karburanteve apo vajrave. Gjatë fazës së funksionimit nuk priten ndikime të rëndësishme negative, pasi sistemi i ujësjellësit do të jetë kryesisht nëntokësor dhe i mbyllur. Ky raport paraqet bazën profesionale dhe ligjore për shqyrtimin e kërkesës për pajisje me Raport të Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis, me qëllim që projekti të realizohet në mënyrë të kontrolluar, të sigurt dhe në përputhje me kërkesat për mbrojtjen e mjedisit, ruajtjen e burimeve ujore dhe mbrojtjen e vlerave natyrore të Parkut Kombëtar “Bjeshkët e Nemuna”.

2. BAZA LIGJORE PËR PËRGADITJEN E RAPORTIT

Raporti i Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis është përgatitur sipas kërkesave të legjislacionit mjedisor të Kosovës, veçanërisht sipas Ligjit Nr. 08 / L-181 për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis. Gjatë hartimit të raportit është shfrytëzuar dokumentacioni i nevojshëm ligjor dhe raporti është hartuar në përputhshmëri të plotë me këtë dokumentacion, si:

- Ligji për mbrojtjen e natyrës Nr.03/ L-233,
- Ligji për mbrojtjen e mjedisit nr.03/L-025,
- Ligji Nr. 04/L-147 për ujërat e Kosovës,
- Ligji për mbrojtje nga Zhurma nr.02/L-102,
- Ligjit për Mbeturina 04/l-060,
- Ligji Nr. 08/L-025 për mbrojtjen e ajrit nga ndotja,
- Ligji Nr. 08/L – 261 për mbrojtjen nga zjarri,
- Ligji për ndërtim Nr.04/L-110,
- Ligji për planifikim hapësinor Nr.03/L – 106,
- Udhëzimi administrativ (QRK) Nr. 07/2023 për ambalazhin dhe mbeturinat e ambalazhit,
- Udhëzimit administrativ 01/2017 për dhënien e lejes mjedisore komunale

Dokumentacioni i lartë përmendur është shfrytëzuar në mënyrë që të kompletohet baza ligjore dhe që raporti profesionalisht të jetë sa më i kompletuar. Raporti i hartuar do t'i dorëzohet investitorit për të kompletuar dokumentacionin tekniko-teknologjik dhe që më pastaj nga institucioni përkatës t'i jepet Leja Mjedisore.

3. **METODOLOGJIA E PUNËS**

Për të vlerësuar ndikimin në mjedis si dhe për të identifikuar masat para parandalimin dhe zvogëlimin e ndikimeve në mjedis, për shtrirjen e rrjetit të ujësjellësit për furnizimin me ujë për fshatrat e Lugut të Baranit është ndjekur qasja e vlerësimit të përgjithshëm të projekteve të kësaj natyre, si dhe është bërë analiza dhe identifikimi i ndikimeve sipas fazave.

a) Informatat themelore mbi:

- Burimet themelore të ndikimeve në mjedis
- Popullatën dhe vendbanimet në lokacion
- Topografia dhe peizazhi në lokacionin e projektit
- Klima dhe të dhënat meteorologjike
- Kualiteti i ajrit ujit dhe komponentëve tjerë mjedisor në lokacion
- Bota bimore dhe shtazore në lokacionin e projektit

b) Përshkrimi i projektit,

- Përshkrimi i paisjeve

c) Vlerësimi i ndikimeve në mjedis sipas kriterëve në vijim:

- Gjendja e mjedisit në lokacionin e projektit
- Lloji dhe madhësia e pritshme e ndotjes nga projekti
- Karakteristikat dhe përbërja e materialit ndotës
- Vlerësimi i përhapjes së ndotjes

d) Përcaktimi i masave për parandalimin dhe zvogëlimin e ndikimeve në mjedis, duke u bazuar në rezultatet / të gjeturat nga vlerësimi i ndikimeve në mjedis, në lokacionin e projektit.

e) Përcaktimi i masave mbrojtëse sipas rezultateve të arritura mbi vlerësimin e ndikimit në mjedis.

4. PËRSHKRIMI I LOKACIONIT TË PROJEKTIT

Karakteristikat themelore të gjendjes ekzistuese të lokacionit janë bazë themelore për hartimin e Raportit të VNM-së. Për t'u definuar gjendja ekzistuese në mënyrë tëkënaqshme dhe për t'u krijuar një bazë reale për hulumtim të ndikimeve të mundshme, në kuadër të gjendjes ekzistuese janë prezantuar edhe të dhënat relevante që kanë të bëjnë me të dhënat ekzistuese morfologjike, gjeologjike, hidrologjike, hidrografike dhe meteorologjike. Lokacioni ku do të ndërtohet rrjeti i ujësjellësit për furnizimin me ujë për fshatrat e Lugut të Baranit është në zonën kadastrale, Carravër, Shtupeq i vogël, Lipë, komuna Pejë

4.1. Potencialet Ekzistuese

Një ndër elementet kryesore të vlerësimit të gjendjes ekzistuese të mjedisit është analiza e potencialit ekzistues të zonës ku parashihet realizimi i projektit “Shtrirja e rrjetit të ujësjellësit për furnizim me ujë për fshatrat e Lugut të Baranit”. Kjo analizë përfshin shqyrtimin e karakteristikave natyrore, ekologjike dhe hapësinore përgjatë trasesë së projektit, me qëllim identifikimin e kushteve ekzistuese dhe vlerësimin e ndikimeve të mundshme që mund të paraqiten gjatë fazës së ndërtimit dhe funksionimit. Zona e projektit karakterizohet nga potencial i lartë natyror dhe ekologjik, pasi gjendet brenda hapësirës së Parkut Kombëtar “Bjeshkët e Nemuna”, në një territor kodrinor malor me vlera të theksuara peizazhore, hidrologjike, floristike dhe faunistike. Relievi, burimet ujore, toka, ajri, flora dhe fauna përbëjnë elementet kryesore që përcaktojnë ndjeshmërinë mjedisore të kësaj zone. Analiza e potencialit ekologjik mbështetet në ndërveprimin e faktorëve natyrorë si toka, ajri, uji, relievi, vegjetacioni dhe bota shtazore. Këta faktorë krijojnë një ekosistem të ndjeshëm, ku çdo ndërhyrje duhet të planifikohet me kujdes dhe të kufizohet vetëm në sipërfaqen e domosdoshme për realizimin e projektit. Meqenëse projekti ka karakter linear dhe përfshin kryesisht vendosjen e tubacioneve nëntokësore, ndikimet në potencialet ekzistuese pritet të jenë të përkohshme dhe të kufizuara në fazën e ndërtimit. Megjithatë, për shkak të vendndodhjes brenda zonës së mbrojtur, nevojitet zbatimi i masave të posaçme për mbrojtjen e tokës, ujërave, vegjetacionit dhe faunës, si dhe rehabilitimi i plotë i terrenit pas përfundimit të punimeve. Vlerësimi i potencialeve ekzistuese shërben si bazë për përcaktimin e masave parandaluese dhe zbutëse, me qëllim që projekti të realizohet pa cenuar vlerat natyrore të zonës dhe duke ruajtur funksionet ekologjike të Parkut Kombëtar “Bjeshkët e Nemuna”.

4.2. Pozita Gjeografike e Lokacionit

Lokacioni i projektit “Shtrirja e rrjetit të ujësjellësit për furnizim me ujë për fshatrat e Lugut të Baranit” gjendet në territorin administrativ të Komunës së Pejës, më saktësisht brenda hapësirës së Parkut Kombëtar “Bjeshkët e Nemuna”. Në aspektin gjeomorfologjik, zona ku shtrihet projekti ka karakter kodrinor malor, me lartësi mbidetare që varion nga rreth 820 m deri mbi 1200 m.

Projekti parashihet të realizohet në këto parcela kadastrale:

- 00171-1, ZK Shtupeq i Vogël
- 00252-0, ZK Carravër
- 00001-0, ZK Carravër
- 00620-0, ZK Carravër
- 00476-0, ZK Lipë

Pozita gjeografike e projektit është e lidhur drejtpërdrejt me burimet ekzistuese ujore dhe me mundësinë e integritit të tyre në sistemin ekzistues të ujësjellësit. Traseja e projektit kalon kryesisht në zonë natyrore dhe të hapur, pa praninë e qendrave të banuara në afërsi të drejtpërdrejtë. Për këtë arsye, ndikimi i projektit në popullsi dhe në objekte rezidenciale vlerësohet si minimal. Duke qenë se projekti ende është në fazë të planifikimit dhe realizimit teknik, vlerësimi mjedisor fokusohet në ndikimet e mundshme gjatë punimeve për ndërtimin e kaptazhës së re, rehabilitimin e kaptazhës ekzistuese, shtrirjen e gypave PE100 RC DN 90 mm dhe DN 315 mm, ndërtimin e rezervuarit dhe lidhjen me rrjetin ekzistues të ujësjellësit. Pozita e lokacionit kërkon kujdes të veçantë në organizimin e punimeve, shfrytëzimin e rrugëve ekzistuese për qasje, kufizimin e lëvizjes së makinerive dhe rehabilitimin e sipërfaqeve të prekura, me qëllim mbrojtjen e vlerave natyrore dhe peizazhore të zonës.

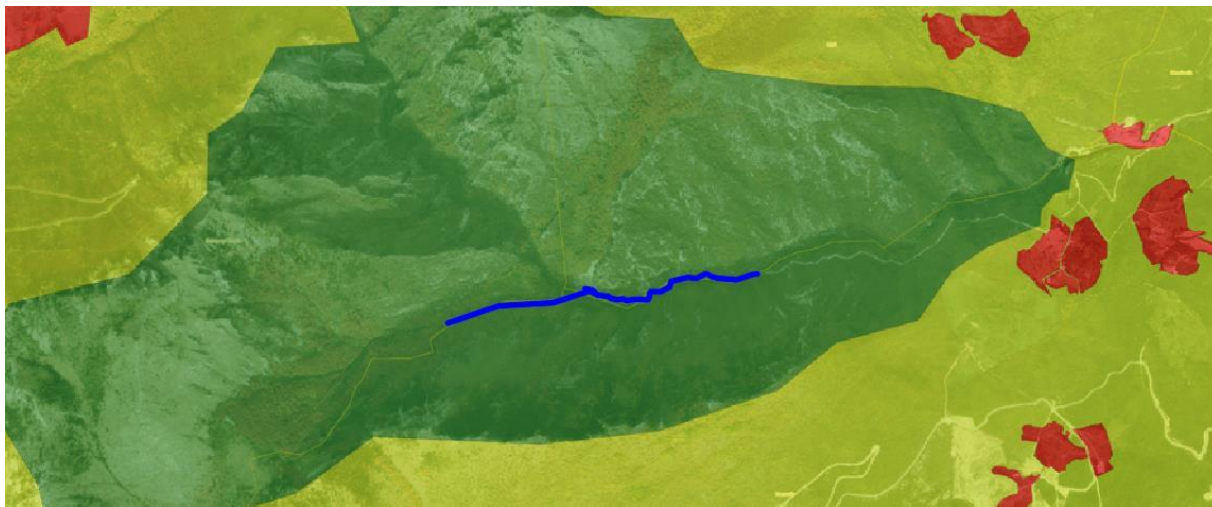

Figura 1. Shtrirja e rrjetit të ujësjellësit brenda zonës strikte të mbrojtur

Lokacioni i projektit “Shtrirja e rrjetit të ujësjellësit për furnizim me ujë për fshatrat e Lugut të Baranit”, ndodhet në një zonë ku nuk ka qendra të banuara në afërsi të drejtpërdrejtë të trasesë së planifikuar. Traseja e projektit kalon në zonë kryesisht natyrore dhe të hapur, brenda Zonës së Parë të Mbrojtjes së Parkut Kombëtar, dhe nuk prek apo nuk kalon pranë objekteve të banimit apo vendbanimeve të konsoliduara. Për këtë arsye, ndikimi i projektit në popullsi dhe në infrastrukturën rezidenciale vlerësohet si minimal.

5. PËRSHKRIMI I PUNËS DHE PROJEKTIT

Sistemi i propozuar i furnizimit me ujë është projektuar me qëllim të rritjes së kapacitetit furnizues, përmirësimit të besueshmërisë së rrjetit dhe sigurimit të një furnizimi të qëndrueshëm me ujë të pijshëm për zonën e projektit. Zgjidhja e propozuar përfshin ndërtimin e infrastrukturës së re, rehabilitimin e objekteve ekzistuese dhe zgjerimin e rrjetit kryesor të ujësjellësit.

Në kuadër të projektit parashihen këto punime:

- Ndërtimi i një kaptazhe të re për shfrytëzimin e burimit të ujit;
- Rehabilitimi dhe funksionalizimi i kaptazhës ekzistuese;
- Shtrirja e gypit PE100 RC me diametër DN 90 mm;
- Shtrirja e gypit PE100 RC me diametër DN 315 mm;
- Ndërtimi i rezervuarit të ujit dhe objekteve përcjellëse;
- Lidhja e rrjetit të ri me infrastrukturën ekzistuese të ujësjellësit.

Në Zonën Kadastrale Shtupel i Vogël parashihet ndërtimi i një kaptazhe të re, e cila do të shërbejë si burimi kryesor i furnizimit me ujë për zgjerimin e sistemit. Pozicionimi i saj është zgjedhur duke marrë parasysh kushtet topografike, karakteristikat hidrogeologjike të terrenit dhe mundësinë e integritimit me rrjetin ekzistues të ujësjellësit.

Figura 2. Pjesa nga Kaptazha e re e deri tek ajo ekzistuese

Për të realizuar shfrytëzimin e kaptazhës së re, parashihet edhe instalimi i një gypit PE100 RC me diametër **DN 90 mm** dhe gjatësi rreth **L = 1000 m**, i cili do të lidhet në nyjën e bashkimit të dy linjave DN 315 mm.

Kjo zgjidhje mundëson fleksibilitet më të madh në operimin e sistemit dhe shpërndarje më efikase të prurjeve.

Njëkohësisht, kaptazha ekzistuese do të rehabilitohet dhe do të vihet sërish në funksion. Përmes rregullimit të saj do të mundësohet lidhja me gypin kryesor DN 315 mm nëpërmjet një segmenti lidhës me gjatësi rreth **L = 100 m**, duke siguruar shfrytëzimin paralel të të dy burimeve dhe rritjen e sigurisë së furnizimit.

Figura 3. Pjesa nga Kaptazha ekzistuese e deri tek kycja ne rrjet

Nga nyja e lidhjes parashihet ndërtimi i një linje kryesore furnizuese me gyp PE100 RC DN 315 mm, me gjatësi rreth $L = 1000$ m, e cila do të transportojë ujin deri në pikën e lidhjes me rrjetin ekzistues. Ky segment do të përbëjë boshtin kryesor të sistemit të ri të furnizimit.

Për ruajtjen e rezervës së nevojshme të ujit dhe stabilizimin e presioneve në rrjet, projekti parashikon ndërtimin e një rezervuari me kapacitet 1000 m^3 , në kuotën 804 m mbi nivelin e detit (m.n.d.). Rezervuari do të pajiset me të gjitha elementet e nevojshme funksionale, duke përfshirë gypat hyrës dhe dalës, sistemin e tejmbushjes, shkarkimin, ventilimin, matjen e nivelit të ujit, valvulat dhe pajisjet e kontrollit, në përputhje me standardet teknike për objektet e furnizimit me ujë.

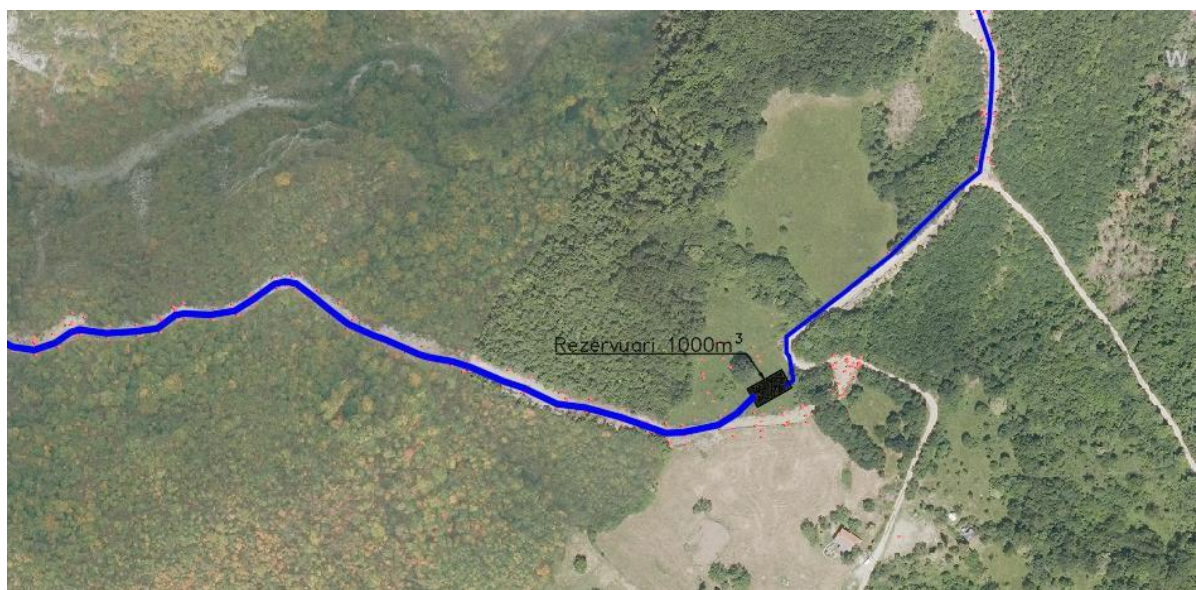

Figura 4. Rezervuari

Gjithashtu, projekti parasheh rehabilitimin e segmentit ekzistues të gypit DN 315 mm, i cili është ndërtuar më herët. Punimet do të përfshijnë kontrollin teknik të gjendjes së gypit, zëvendësimin e pjesëve të amortizuara, vendosjen e armaturave të reja dhe integrimin e tij me sistemin e ri, me qëllim rritjen e jetëgjatësisë së rrjetit dhe zvogëlimin e humbjeve të ujit. Me realizimin e këtyre ndërhyrjeve do të krijohet një sistem më i sigurt, më efikas dhe më i qëndrueshëm i furnizimit me ujë, i aftë të përmbushë kërkesat aktuale dhe ato të ardhshme të konsumatorëve, duke garantuar

vazhdimësi të shërbimit, cilësi më të lartë të ujit të pijshëm dhe besueshmëri më të madhe në funksionimin e rrjetit.

Vlera investive e projektit është: 1,959,510.48 Euro.

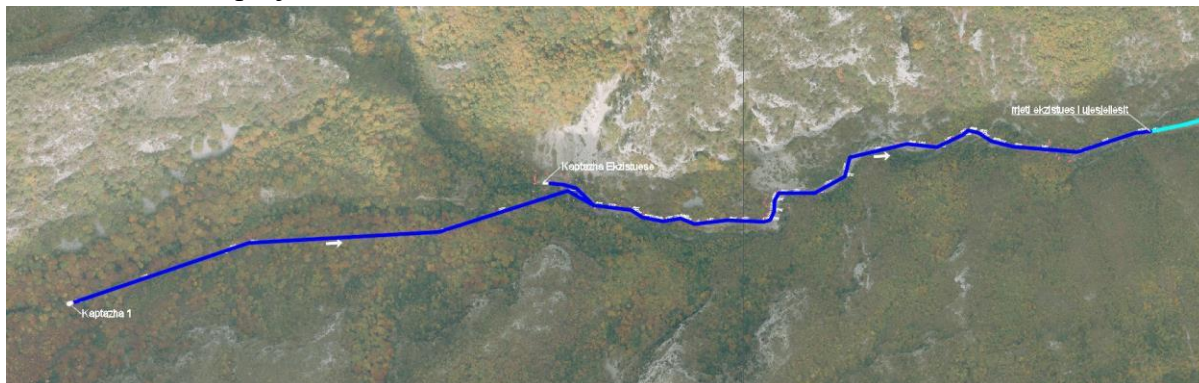

Figura 5. Situacioni i rrjetit shperndares te ujesjellesit

6. GJENDJA AKTUALE E MJEDISIT

Ajri - Zona ku parashihet realizimi i projektit karakterizohet nga cilësi e mirë e ajrit, pasi ndodhet larg qendrave urbane, aktiviteteve industriale dhe burimeve të tjera të rëndësishme të ndotjes. Cilësia e ajrit ndikohet kryesisht nga proceset natyrore dhe, në masë shumë të kufizuar, nga qarkullimi i rastësishëm i automjeteve në rrugët lokale. Nuk janë evidentuar burime të përhershme të emetimeve ndotëse, ndërsa përqendrimet e pluhurit dhe gazrave atmosferikë konsiderohen brenda niveleve natyrore për një zonë malore të mbrojtur.

Toka - Toka në zonën e projektit është kryesisht me karakter pyjor dhe malor, e mbuluar me vegjetacion natyror dhe me ndërhyrje shumë të kufizuara antropogjene. Përbërja e saj dominohet nga toka me origjinë gëlqerore dhe shkëmbore, me shtresa humusi në zonat e pyllëzuara. Nuk janë evidentuar burime të ndotjes së tokës apo aktivitete që kanë shkaktuar degradim të konsiderueshëm të saj. Gjendja aktuale e tokës vlerësohet e ruajtur dhe me funksione natyrore të paprekura.

Uji - Zona karakterizohet nga prania e burimeve natyrore ujore dhe rrjedhave malore me cilësi të mirë të ujit, të cilat ushqehen nga reshjet atmosferike dhe akuiferët lokalë. Burimet ujore nuk janë të ekspozuara ndaj shkarkimeve industriale apo ndotjeve të konsiderueshme antropogjene, ndërsa cilësia e ujit përgjithësisht ruan karakteristikat natyrore të një zone të mbrojtur. Projekti synon shfrytëzimin e qëndrueshëm të këtyre burimeve për furnizim me ujë të pijshëm, duke ruajtur integritetin e tyre dhe duke zbatuar masat e nevojshme për mbrojtjen e mjedisit gjatë fazës së ndërtimit dhe operimit.

Zhurma - Zona ku parashihet realizimi i projektit karakterizohet nga nivele shumë të ulëta të zhurmës, për shkak të mungesës së aktiviteteve industriale, trafikut të dendur dhe zhvillimit urban. Burimet kryesore të zhurmës janë ato natyrore, si rrjedhat e ujit, era dhe fauna e egër, si dhe qarkullimi i rastësishëm i automjeteve në rrugët lokale.

7. IDENTIFIKIMI DHE PËRSHKRIMI I NDIKIMEVE NË MJEDIS

Sikurse edhe çdo veprimtari tjetër që zhvillohet në mjedis shoqërohet me pasoja dhe ndikime pozitive dhe negative që janë pjesë e atij kompromisi që shoqëria jonë ka zgjedhur për t'u zhvilluar. Ky vlerësim i ndikimeve të mundshme në mjedis i projektit të propozuar është bërë gjykuar mbi faktorët që lidhen me natyrën e veprimtarisë, teknologjinë e përdorur, mënyrën e funksionimit, lëndët e para të përdorura dhe mbetjet e gjenerura, të gjitha nën kontekstin e mjedisit fizik, biologjik dhe socio-ekonomik.

Aktivitetet kryesore të projektit, të cilët kanë më shumë gjasa të shkaktojnë impakte mjedisore, ndodhin gjatë ndërtimit dhe operimit të projektit për asfaltimin e rrugëve.

Ndikimet mjedisore që dalin nga ndërtimi dhe operimi i rrugës hyjnë në tri kategori:

- Ndikime të drejtpërdrejta
- Ndikime të tërthorta (terciare, sekondare)
- Ndikime kumulative.

Këto tri grupe mund të ndahen mëtej sipas natyrës së tyre, në:

- Ndikime pozitive dhe negative
- Ndikime të rastësishme dhe të parashikueshme
- Ndikime lokale dhe të shtrira plotësisht
- Ndikime të përkohshme dhe të përhershme dhe
- Ndikime afatshkurtër dhe afatgjatë.

7.1. Ndikimet e drejtpërdrejta

Ndikimet e drejtpërdrejta janë shkaktuar nga ndërtimi i rrugës, ekzistenca dhe funksionimi i vetë rrugës. Ndryshimet kryesore që ndodhin janë:

- Konsumi i tokës
- Humbja e tokave dhe largimi i vegjetacionit
- Copëzimi i tokës bujqësore dhe ndarja e komuniteteve dhe e biotës.
- Nxjerrja e zhavorrit dhe e materialeve të tjera nga gërmimet për huazim materialesh
- Ndryshimet në balancat e ujërave dhe të rrjedhave të tyre
- Në fazën e ndërtimit deri te ndikimet në ajër mund të vjen si pasojë e lëshuarjes së materieve të ndotura në ajër nga automjetet dhe mekanizmat ndërtimor.

7.2. Ndikimet e tërthorta

Ndikimet e tërthorta janë zakonisht të lidhura ngushtë me projektin dhe mund të kenë pasoja më të thella në mjedis sesa ndikimet e drejtpërdrejta. Ndikimet e tërthorta janë më të vështira për t'u matur,

por në fund të fundit mund të jenë më të rëndësishme. Me kalimin e kohës ato mund të ndikojnë në sipërfaqe më të mëdha gjeografike të mjedisit sesa ishte parashikuar fillimisht. Shembujt përfshijnë:

- Degradimi i cilësisë së ujërave sipërfaqësore nga erozioni i tokës së pastruar si rezultat i një rruge të re
- Rritja urbane pranë një rruge të re.
- Ndotja e ujërave nëntokësore ose sipërfaqësore nga emisionet për shkak të shtimit të trafikut dhe të aksidenteve.

Ndikimet mjedisore duhet të konsiderohen jo vetëm ato që menjëherë ndërlidhen me rrugën, por edhe pikat e lidhura me projektin e rrugës, të cilat përfshijnë vendin e hedhurinave dhe gërmimet për huazim materiale, zonat e trajtimit të materialeve, guroret, rrugët e afrimit dhe objektet e siguruar për punëtorët e projektit.

7.3. Ndikimet kumulative

Ndikimet kumulative janë ndikimet që projekti mund të shkaktojë me projekte të tjera në zonë.

Ndikimet e përkohshme dhe të përhershme

Ndikimet përkohshme mund të jenë të mëdha por ky fenomen mund të paraqiten vetëm një kohë të shkurtër. Ndikimet e përhershme janë të lidhura ngushtë me funksionimin e rrugës dhe do të vazhdojnë për aq kohë sa rruga është në përdorim.

Ndikimet lokale dhe të shtrira plotësisht

Jo të gjitha ndikimet janë lokale por disa mund të përhapen në distanca më të mëdha. Shkarkimet në rrjedhat ujore janë shembuj të mirë të ndikimeve të shtrira plotësisht. Nëse projekti ka ndikime të rëndësishme në vendet fqinje, këto ndikime quhen transkufitare.

7.4. Ndikimi në ajër

Gjatë fazës së zbatimit të Projektit për furnizim me ujë: “Shtrirja e rrjetit të ujësjellësit për furnizim me ujë për fshatrat e Lugut të Baranit”, Kuvendi Komunal në Pejë, ndotja e ajrit ndodh për shkak të:

- Aktivitetet që zhvillohen për përgatitjen e terrenit ku do të hapet kanali i ujësjellësit dhe rezervuarëve të ujit, prerja e drunjtëve me motosharra etj.
- Largimi dheut përreth lokacionit të rezervuarëve dhe trasesë së ujësjellësit.
- Puna e eskavatorëve gjatë hapjes së kanalit të ujësjellësit.
- Lëvizja e automjeteve për transportin e betonit, gypave dhe materialeve
- tjera ndihmëse për projektin.
- Puna e gjeneratorit në terrene ku nuk ka rrjet elektrik.
- Qarkullimet e automjeteve ndikon në rritjen e ndotjes së ajrit nga karburanteve. Gazrat nga djegiet të madh të komponentëve ndotëse emisioni i gazrave dhe avullimi i motorike

përmbajnë një numër me përqendrime të ndryshme por më të shprehur dhe më me ndikim në ndotje të ajrit janë CO, NOX, Hx, SO2 dhe Pb.

Ndikimi i tyre në shkallën e ndotjes varet para së gjithash nga kushtet klimatike - meteorologjike dhe shpeshhtësisë së qarkullimit të automjeteve në lokacionin e zbatimit të Projektit për furnizim me ujë.

7.5. Ndikimet në ujë

Gjatë fazës së ndërtimit, ndikimet në burimet ujore do të lidhen kryesisht me ndërtimin e kaptazhes dhe instalimin e tubacionit. Punimet mund të shkaktojnë përkohësisht rritje të turbullirës së ujit si pasojë e gërmimeve pranë burimit, si dhe rrezik të vogël të ndotjes aksidentale nga rrjedhja e karburanteve, vajrave ose lubrifikantëve nga makineritë ndërtimore. Gjithashtu, gjatë ndërtimit të kaptazhes mund të ketë devijim të përkohshëm të rrjedhës së ujit deri në përfundimin e punimeve. Gjatë fazës së funksionimit nuk priten ndikime negative në cilësinë e ujit, pasi sistemi është projektuar për grumbullimin dhe transportimin e ujit në një sistem të mbyllur.

Gjatë fazës së punimeve ndërtimore për kapjen e burimit (Kaptazha 1) dhe hapjen e trasesë së gypave (linjat Ø 90 mm dhe Ø 315 mm), rreziqet për mjedisin ujor janë kryesisht me karakter të përkohshëm, por kërkojnë menaxhim të kujdesshëm. Procesi i gërmimit dhe lëvizja e makinerive në afërsi të burimit ose rrjedhave ujore mund të shkaktojë turbullim të ujit si pasojë e erozionit të dheut dhe dërgimit të grimcave të pezulluara në ujë. Gjithashtu, ekziston një rrezik potencial i ndotjes aksidentale të ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore nga rrjedhjet e mundshme të karburanteve, vajrave lubrifikante apo lëngjeve të tjera teknologjike nga makineritë e rënda ndërtimore. Çdo dëmtim i shtresave të sipërme të tokës gjatë gërmimit të kanaleve mund të rrisë përkohësisht ndjeshmërinë e akuiferit lokal ndaj infiltrimit të ndotësve të jashtëm nëse nuk aplikohen masat adekuate mbrojtëse.

Pas përfundimit të punimeve dhe vënies në funksion të sistemit, ndikimi kryesor dhe afatgjatë ndërlihet drejtpërdrejt me regjimin hidrologjik të burimit të ujit. Grumbullimi i ujit në Kaptazhën

1 dhe devijimi i tij përmes gypit HDPE Ø 90 mm do të reduktojë sasinë e ujit që rrjedh natyrshëm në rrjedhën e poshtme të burimit. Nëse ky proces nuk menaxhohet sipas kritereve mjedisore, mund të ndikojë në uljen e nivelit të ujërave sipërfaqësore lokale dhe në tharjen e pjesshme të habitateve ujore varëse. Prandaj, ndikimi kritik në këtë fazë lidhet me respektimin e "prurjes ekologjike minimum" (minimumit biologjik), duke siguruar që sasia e ujit të shfrytëzuar për pije të mos cenojë ekuilibrin hidrologjik dhe të garantojë që pjesa e mbetur e ujit të vazhdojë rrjedhën natyrale për të ushqyer mjedisin ujor përreth.

7.6. Ndikimet në tokë

Faza e ndërtimit paraqet periudhën me ndikimin më të drejtpërdrejtë dhe më intensiv mbi tokën, kryesisht për shkak të punimeve të gërmimit për ndërtimin e kaptazhës dhe hapjen e kanaleve për

shtrirjen e gypave HDPE ($\varnothing$ 90 mm dhe $\varnothing$ 315 mm). Gjatë këtyre proceseve ndodh dëmtimi mekanik i strukturës natyrore të tokës dhe përzierja e shtresave të saj, ku horizonti sipërfaqësor pjellor (humusi) rrezikon të humbasë vetitë e tij nëse nuk grumbullohet dhe ruhet veçmas. Po ashtu, zhveshja e tokës nga vegjetacioni dhe gërmimet në terrene me pjerrësi, siç janë zonat malore të Shtupëqit, rritin ndjeshëm rrezikun e erozionit nga agjentët atmosferikë (shiu dhe era) dhe mund të shkaktojnë rrëshqitje sipërfaqësore të dheut. Një tjetër rrezik serioz është ngjeshja e tokës në brezin e punimeve nga lëvizja e makinerive të rënda, gjë që zvogëlon porozitetin dhe aftësinë thithëse të saj. Gjithashtu, ekziston rreziku i ndotjes kimike të tokës nga derdhjet aksidentale të karburanteve, vajrave apo lubrifikantëve nga mjetet e punës.

Pas përfundimit të punimeve dhe mbylljes së kanaleve, ndikimet negative në tokë pothuajse eliminohen plotësisht, me kusht që të jetë bërë rikthimi i duhur i shtresave të dheut dhe rrafshimi i terrenit. Gjatë kësaj faze, toka mbi trasenë e tubacionit hyn në një proces stabilizimi dhe rigjenerimi natyror, ku mbulesa vegjetative fillon të rikthehet. Ndikimet e mbetura janë minimale dhe të lokalizuara, duke u kufizuar në ndonjë ndërhyrje eventuale të jashtëzakonshme për mirëmbajtje ose riparim të ndonjë defekti në gypa. Rreziku i vetëm afatgjatë mund të shfaqet në rast të ndonjë shpërthimi apo rrjedhjeje të madhe të ujit nga gypat nën presion, gjë që mund të shkaktojnë shpëlarje të dheut, erozion të brendshëm apo destabilizim lokal të terrenit, por ky rrezik minimizohet përmes përdorimit të materialeve cilësore si HDPE dhe testimeve të rregullta të presionit.

7.7. Ndikimet e Zhurmës

Gjatë fazës së ndërtimit, do të ketë rritje të përkohshme të niveleve të zhurmës si rezultat i përdorimit të ekskavatorëve, mjeteve transportuese dhe pajisjeve të tjera ndërtimore. Këto ndikime do të jenë lokale, të kufizuara në korridorin e punimeve dhe do të zgjasin vetëm gjatë zhvillimit të aktiviteteve ndërtimore. Duke qenë se projekti realizohet në një zonë ku nuk ka vendbanime në afërsi të drejtpërdrejtë, ndikimi në popullatë pritet të jetë minimal. Megjithatë, zhurma mund të shkaktojë shqetësime të përkohshme për faunën e egër, veçanërisht për shpendët dhe gjitarët që banojnë në pyll, duke ndikuar përkohësisht në sjelljen dhe lëvizjen e tyre larg zonës së punimeve. Këto ndikime nuk pritet të jenë afatgjata, pasi punimet janë të përkohshme dhe të kufizuara në hapësirë. Në rastet kur niveli i zhurmave i tejkalon normat kufi të zhurmës dhe përbën rrezik për punonjësit, atëherë do të përdoren masa mbrojtëse, në rastin konkret kufje.

Tabela 1. Makineritë në punimet e ndërtimit dhe nivelet e tyre të zhurmës

Makineria	Niveli i zhurmës (dB)
Eskavator	80 – 85
Kamioni	85 – 95
Buldozer	90 – 95
Pompat për betonim	80 – 90
Vibratori	90 – 100

Vinçi	85 – 90
Kompresorët e Ajrit	85 – 90
Çekiçët Pneumatikë dhe të Goditjes	100 – 120
Përziërsi i betonit	85 – 90
Skrejperi	90 – 95
Rolleri	85 – 90
Ngarkuesi	85 – 90
Gjeneratori	70 – 85

Burimi: Agjencia Europiane për Siguri dhe Shëndet në Punë

Me shfrytëzimin e pajisjeve prodhuese bashkohore në bazë të standardeve të zakonshme maksimumi i zhurmës në burim duhet të jetë 90 dB.

Tabela 2. Nivelin e zhurmës në varshmëri nga distanca

Zhurma	Distanca (m)			
	10	50	100	500
90db –niveli për pajisje moderne	59	45	39	25

Ndërsa pas përfundimit të rrugës nga automjetet që lëvizin nuk pritët të ketë ndonjë ndikim në ngritjen e nivelit të zhurmës për mjedisin përreth.

7.8. Ndikimet në peizazh, florë dhe faunë

Ndikimet e parashikuara në peizazh do të lindin nga prania e elementëve të rinj që do të ndryshojnë përkohësisht peizazhin për shkak të natyrës së punimeve ndërtimore. Ndryshimet e përkohshme në përgjithësi do të lidhen me praninë e punëtorëve, makinerive të rënda, lëvizjet e dheut, deponimet e materialit ndërtimor, grumbujt e mbeturinave, etj., të cilat do të dëmtojnë peizazhin lokal, veçanërisht për banorët aty pranë. Ky impakt në peizazhit do të zbehet ndërsa fronti i ndërtimit përparon në zona të tjera. Gjatë fazës së realizimit të punimeve për ndërtimin e kaptazhës së re dhe

hapjen e trasesë për shtrirjen e tubacioneve të ujësjellësit (të linjave Ø 90 mm dhe Ø 315 mm), ndikimi kryesor në florë ndërlihet me heqjen e përkohshme ose të përhershme të mbulesës vegjetative përgjatë korridorit të punës. Gjurmimet e dheut dhe lëvizja e makinerive të rënda ndërtimore do të shkaktojnë zhveshje të sipërfaqes tokësore, dëmtim të sistemit rrënjësor të vegjetacionit të ulët dhe degradim mekanik të profilit të sipërm të tokës. Sa i përket faunës, ndikimi do të jetë kryesisht i përkohshëm dhe i lokalizuar. Zhurmat, dridhjet dhe prania e shtuar e aktivitetit njerëzor gjatë operimit të makinerive do të shkaktojnë shqetësim për botën shtazore në brezin e punimeve, duke çuar në zhvendosjen e përkohshme të specieve shtazore dhe insekteve drejt habitateve fqinje më të qeta. Gjithashtu, ekziston një rrezik i kufizuar i dëmtimit të mikrohabiteteve të specieve me lëvizshmëri të ulët gjatë fazës së gjurmimit të kanaleve. Pas përfundimit të punimeve dhe rrafshimit e ngjeshjes së dheut mbi trasenë e gypave, ndikimi mjedisor ulet ndjeshëm, duke i hapur rrugë procesit të vetë-rigjenerimit të mjedisit. Mbulesa vegjetative përgjatë trasesë prej 800 metrash dhe pjesës shtesë prej 1000 metrash pritët të rehabilitohet natyrshëm, ndonëse në brezin

mbrojtës të tubacionit do të kufizohet rritja e drurëve me rrënjë të thella për të parandaluar dëmtimet strukturore të rrjetit. Në aspektin e faunës, pas largimit të makinerive, qetësia në zonë do të rikthehet, gjë që mundëson ri-popullimin e habitatit nga speciet e zhvendosura. Megjithatë, një vëmendje e veçantë gjatë kësaj faze duhet t'i kushtohet menaxhimit të prurjeve të ujit në kaptazhë, ku duhet të garantohet ruajtja e minimumit biologjik (prurjes ekologjike) të burimit, në mënyrë që të mos cenohen ekosistemet ujore ose gjysmë-ujore që varen nga rrjedha e poshtme e këtij trupi ujor.

7.9. Ndikimet në biodiversitet

Aktivitetet e ndërtimit, prania e punëtorëve, niveli i rritur i zhurmës, lëvizja e makinerive, furnizimi i lëndëve të para, gjenerimi i mbeturinave dhe ujërave të zeza, magazinimi dhe trajtimi i materialeve mund të shkaktojë degradim dhe transformim të habitateve, si p.sh humbje të florës, fragmentimi të habitateve, humbje të specieve (dëmtim/vdekshmëri) ose shqetësimi dhe/ose zhvendosja e specieve të faunës si: zvarranikët, amfibët, gjitarët e vegjël dhe shpendët gjatë periudhës së shumimit, etj. Një pjesë e aktiviteteve të projektit do të kryhen në tokë bujqësore, tokë djerrë dhe livadhe dhe mund të prekin gjitarët e vegjël, zvarranikët dhe mund të rrezikojnë ata. Aktivitetet ndërtimore mund të paraqesin një rrezik zjarri (gjatë saldimit ose për shkak të neglizhencës njerëzore) për habitatet, gjatë muajve më të thatë të verës. Ndërsa për disa pjesë të aktiviteteve të punimeve që do të kryhen përgjatë kanaleve vaditëse, lumenjve (përrenj të përhershëm dhe të përkohshëm) ose në shtretërit e lumenjve mund të rezultojnë me ndikime negative direkte dhe indirekte në ekosistemet e afërta bregore dhe ujore.

7.10. Mbeturinat

Gjate periudhës së ndërtimit të këtij segmenti rrugor do të ketë dy burime mbeturinash:

- Materiali i gërmuar për të realizuar infrastrukturën e parashikuar në tokë
- Material i tepërt që do të rezultojë nga punimet e prishjes apo sheshimet apo nivelimet e ndryshme në zonen e shërbimeve dhe pranë trasesë.

Një pjesë e mbeturinave të ngurta të prodhuara gjatë punimeve tokësore mund të vije edhe nga ambalazhet e materialeve të ndryshme të ndërtimit (çimento, dru, plastike, kartona, xham, materiale izoluese, etj.). Këto lloj mbeturinash mund të klasifikohen si inerte. Vetëm vajrat e kulluara mund të klasifikohen si të “rrezikshme”. Punëtorëve të ndërtimit do t’u kërkohet të mbledhin më vehte llojet e mbeturinave. Të gjitha materialet e larguara nga sheshi i ndërtimit do të menaxhohen sipas ligjit për mbeturina të Kosovës nr.04/L-060 (2012).

Materialet e rrezikshme që do të përdoren detyrimisht gjatë ndërtimit, do të ruhen në zonat e parashikuara me fund të dyfishtë. Me këto masa, nuk ka pse të ndodhin ndikime negative të rëndësishme gjatë fazes së ndërtimit.

Në mënyrë që të parandalohet ndikimi i ndotësave gjatë punimeve të germimit, do të jetë e nevojshme të largohet material i gërmuar që supozohet të dalë nga gërmimet dhe të depozitohet i sigurtë si dhe materiale të tjera që do të rezultojnë gjatë punimeve të ndërtimit. Keto materiale hedhurinë do të vendosen në zona të autorizuara nga pushteti vendor. Firma kontraktuese do të konsiderohet përgjegjëse për ndotjen që do të rezultojë në zonat e përmendura. Zgjedhja e vendit të grumbullimit të mbeturinave i përket jo vetëm firmës projektuese por për këtë duhet diskutuar me firmën sipërmarrëse dhe pushtetin vendor. Vendosija sa më optimale e vendit të depozitimit të mbeturinave, ka për qëllim të minimizojë rrezikun e ndotjes së dheut perqark dhe të ujit nëntokesor. Mbeturinat e riciklueshme do të grumbullohen dhe do të dërgohen ose do të merren nga kompanitë të cilat merren me riciklim, derdhjeve aksidentale të prodhimeve të naftës, dhe duhet të konsiderohet gjithashtu një zgjidhje shumë e mirë për të izoluar dheun e ndotur dhe ujërat nëntokesore nga mjedisi mbi to.

7.11. Ndikimet e mundshme sociale

7.11.1 Kushtet e punës

Aktivitetet ndërtimore do të gjenerojnë një sërë mundësish pune për banorët vendas, por nëse masat adekuate nuk zbatohen gjatë përzgjedhjes së fuqisë punëtore (përzgjedhja e gabuar e kontraktorëve, person i pakualifikuar nga Kontraktori) ekziston rreziku i shfaqjes së ndikimeve negative socio-ekonomike që lidhen me humbjen e tokës dhe pronave. Përveç dëmeve të mundshme që mund të shkaktohen nga punëtorët e pakualifikuar, ata duhet t'i nënshtrohen trajnimeve në mënyrë që të përmbushin standardet ndërkombëtare për punëtorët. Zbatimi i projektit mund të shkaktojë abuzim të personave të cënueshëm dhe fëmijëve nëse ato përdoren për punë, por këto raste nuk do të tolerohen.

7.11.2. Shëndeti dhe siguria e komunitetit

Gjatë aktiviteteve të ndërtimore, në territorin e gjithë zonës së ndërtimit, shëndeti dhe siguria e komunitetit mund të rrezikohet si rezultat i ekzistencës së kantierëve aktiv të ndërtimit të cilët do të vendosen në zona të ndryshme, si vendbanime, fusha, infrastruktura, kullota dhe lloje të tjera të tokës. Rreziqet për shëndetin dhe sigurinë e komunitetit lidhen me: kantieret e ndërtimit dhe kampet për punëtorët; prania e punëtorëve dhe sjellja e punëtorëve ndaj mjedisit dhe banorëve lokalë; rritja e vëllimit të trafikut nëpër vendbanime; shqetësim nga pluhuri i krijuar, zhurma dhe dridhjet; ndotje e mundshme e ujit dhe tokës; rreziku i përmbytjeve dhe incidenteve të tjera; ndërprerja e jetës së përditshme, e shkaktuar nga aksesit i kufizuar në vendbanime, tokë dhe pronë; ndikimet e mundshme në asetet materiale (tokë bujqësore, infrastrukturë të ndërtuar-rrugë, ujësjellës, kanalizime, shpërndarje të energjisë elektrike, etj.) në zonën e projektit.

7.11.3. Ndikimet në raste të aksidenteve mjedisore

Aksidentet të cilat mund të ndodhin, mund të jenë të natyrës së ndryshme dhe mund të ndodhin në çdo kohë. Aksidentet mund të ndodhin gjatë fazës së ndërtimit të rruges, lëndimet e punëtorëve gjatë kryerjes të aktiviteteve ndërtuese, nga rrjedhjet e ndryshme të lëndëve djegëse dhe lubrifikuese nga mekanizmi punues, nga aksidentet e mundshme në komunikacion gjatë transportit të materialit ndërtimor etj. Aksidentet mund të ndodhin nga rrjedhjet e ndryshme të lëndëve djegëse të automjeteve të parkuara.

Aksidentet të cilat mund të ndodhin, mund të jenë të natyrës së ndryshme dhe mund të ndodhin në çdo etapë të procesit të ndërtimit dhe operimit si:

- Lëndimet e punëtorëve gjatë kryerjes të aktiviteteve ndërtuese
- Gjatë përgatitjes së sipërfaqes për ndërtim,
- Gjatë aktiviteteve transportuese,
- Nga rrjedhjet e ndryshme të lëndëve djegëse dhe lubrifikuese nga mekanizmi punues,
- Gjatë procesit të montimit dhe aktivizimit të makinerisë prodhuese,
- Mundësia e zjarrit, etj.

Mirëpo, gjatë aktivitetit të ndërtimit dhe operimit, mekanizmi punues do të jetë gjithnjë i mirëmbajtur, dhe i monitoruar nga ekspertë të lëmive përkatëse.

8. MASAT E MBROJTJES SË MJEDISIT

Sipas analizës së bërë mbi ndikimin nga projekti Hartimi i projektit kryesorë-zbatues për: Zgjerimi i Rrugës Rajonale, Istog-Pejë-Gjakovë-Prizren, dhe në bazë të vlerësimit të projektit të propozuar, për lokacionin e analizuar sipas autorëve të raportit nuk rrezikon mjedisin sepse janë realizuar shumë nga parakushtet e nevojshme për mbrojtjen adekuate të mjedisit, por megjithatë duhet të parashihet që në rast se vije deri te ndotja duhet të ndermiren masat për parandalimin apo se paku zvogelimin e ndikimeve negative që shpijnë deri te rrezikimi i mjedisit jetësor.

8.1. Masat gjatë fazës së para-ndërtimit

Në punë përgatitore përfshihet pastrimi i terrenit-lokacionit të ngushtë nga mbeturinat e krijuara dhe gjësendet e dëmtuara nëpër parcelat ndërtimore të parapara me projekt (platformat dhe shtigjet ekzistuese). Mbeturinat e krijuara gjatë kësaj faze do të barten nga punë kryerësi ose nga kompanitë e kontraktuara për në deponinë e autorizuar të hedhurinave. Para fillimit të gropimit të dheut për ndërtimin e pjesës nëntokësore të objektit, do të bëhet vendosja e kabinave si në vijim:

- Konteiner – zyre për organin mbikqyres
- Kontejner – zyre për punëkryesin
- Garderoba e punëtorëve
- Nyjet sanitare për punëtorët
- Kabina për ngrënien e ushqimit
- Zona e deponimit të materialeve të ngurta
- Trafo e përkohshme e instalimeve elektrike
- Matësi i përkohshëm i ujësjellësit
- Sigurimit të personelit të punë-kryerësit dhe mbrojtjes së shëndetit
- Në rastet e krijimit të pluhurit të merren masa të spërkatjes së zonës.

Punë-kryerësi të ketë kujdes që gjatë këtyre punimeve, të mos përdor mjete të stërvjetëruara apo me defekte, që mund të emitojnë vlera të larta të zhurmës, që do të kishin efekte negative në mjedis. Po ashtu pas largimit të gabinave do të bëhet pastrimi i terrenit dhe njëherit punimi i parterit sipas projektit kryesor të prezantuar për Leje Ndërtimi.

8.2. Masat gjatë fazës së ndërtimit

Është tejet e rëndësishme që lokacioni i operimit të shqyrtohet në lidhje me kushtet e pasigurta. Bazuar në këto shqyrtime, duhet të përgatiten rregullat për pikat e ndryshme të operimit. Në rast të ndryshimit të kushteve, atëherë duhet që edhe llogaritjet dhe rregullat e përmendura të revidohen. Para fillimit të operimit, dhe gjatë punës në ndërrime, operatorët dhe mbikëqyrësit e tyre duhet të kontrollojnë në formë rutine zonën e operimit në lidhje me kushtet e pasigurta.

Kushte te tilla duhet menjëherë të raportohen dhe të korrigjohen. Para daljes ne rruges makinat do te bejne pastrimine gomave ne vend te veqantë.

8.3. Masat mbrojtëse të ajrit

Projekti i ndërtimit është parashikuar të zbatojë të gjitha masat për të reduktuar sa më shumë ndikimet negative në mjedis. Punimet e gërmimeve duhet te kryhen duke bere lagie me ujë të sipërfaqes për të ulur emetimin e grimcave të pluhurit, si dhe vecimin apo menjanimin e të gjitha mbetjeve te ngurta të rezultuar gjatë proceve te gërmimit. Përdorimi me eficence e makinerive që konsumojnë karburant për të ulur konsumin e panevojshem të lëndes djegëse dhe për rrjedhojë duke ulur dhe sasinë e emetimeve të CO₂, SO₂, NO_x, VOC që emetohen nga djegia e karburantëve. Ndotja potenciale e ajrit si pasojë e operacioneve të ndërtimit vlerësohet të mos i tejkalojë normat e cilësisë së ajrit për qendrat e banuara. Kontraktori duhet të marrë masat e duhura për të minimizuar gjenerimin e pluhurave si rezultat i punimeve të ndërtimit. Lagia e rrugëve dhe e zonave të tjera të sheshta të shqetësuara, spërkatja me ujë e kamionëve do të përdoret për spërkatjen e sipërfaqeve që prodhojnë pluhura me ujë. Spërkatja do të kryhet atëherë kur është e nevojshme, për shembull kur janë kushtet e motit të thatë dhe/ose erëra të forta. Ujërat e përdorur për këtë qëllim duhet të përdoren në sasi të cilat nuk do të rezultojnë në krijimin e rrjedhave. Transportuesit e materialeve të lehta duhet të sigurojnë që operacionet e tyre nuk paraqesin problem nëpërmjet derdhjes së materialit ose krijimit te pluhurave. Është e rekomandueshme që ngarkesa e të gjitha makinave të transportit të jenë të mbuluara me mushama kundra ujit. Të gjithë kamionat ose makineritë që largojnë dherat nga sheshi duhet të kenë kazanët ngarkues të mbuluar me mushama për të parandaluar gurët dhe dherat të bien në sipërfaqet e rrugëve ose të shkaktojnë shqetësime për personat në afërsi. Automjetet nuk lejohen te dalin ne rruget e asfaltura me goma me balte. Ato duhet të pastrohen brenda sheshit te kantierit para daljes se tyre ne rrugët e asfaltuara të qytetit. Kufizimi në minimum i disa aktiviteteve sic janë gërmimi dhe levizja e makinave gjatë erërave të forta. Reduktimi i shpejtësisë së lëvizjes në një nivel ku ngirja e pluhurave është minimale. Grumbulli i dherave duhet të pozicionohet në një mënyrë që nuk është e cënueshme ndaj erozionit.

8.4. Masat mbrojtëse të ujërave

Ky kapitull përcakton masat mbrojtëse, teknike dhe parandaluese që duhet të zbatohen me rreptësi për të mbrojtur burimet ujore sipërfaqësore dhe nëntokësore nga ndotja apo degradimi gjatë fazës së ndërtimit dhe asaj të operimit. Për të siguruar mbrojtjen e plotë të mjedisit ujor, masat ndahen sipas dy fazave të zhvillimit të projektit:

8.4.1. Masat mbrojtëse të ujërave gjatë fazës së ndërtimit

Faza e gërmimeve për kaptazhën dhe kanalet e gypave kërkon menaxhim të kujdesshëm përmes këtyre masave:

- Gjatë punimeve pranë burimeve ose vijave ujore, duhet të vendosen barriera të përkohshme sedimenti (si thasë me rërë ose rrjeta gjeotekstile) për të ndaluar rrjedhjen e dheut të gërmuar në ujë dhe për të parandaluar rritjen e turbullirës.
- Ndalohet rreptësisht rimbushja me karburant, ndërrimi i vajrave ose mirëmbajtja e makinerive të rënda në një distancë më afër se 50 metra nga kaptazha apo çdo trup ujqor sipërfaqësor. Këto procese duhet të kryhen vetëm në zona të përcaktuara dhe të siguruara me shtresa izoluese (mushama ose vaska mbrojtëse).
- Ujërat që grumbullohen nëpër kanalet e gërmuara gjatë rreshjeve nuk duhet të shkarkohen drejtpërdrejt në mjedis pa kaluar fillimisht nëpër gropa sedimentimi (dekantues të përkohshëm) për lëngimin e grimcave të dheut.
- Depozitimi i përkohshëm i materialeve si rëra, zhavorri apo dherat e gërmuara duhet të bëhet larg zonave të ndjeshme ujore dhe mbi platforma që parandalojnë shpëlarjen e tyre nga shiu.

8.4.2. Masat mbrojtëse të ujërave gjatë fazës së operimit

Pas vënies në funksion të ujësjellësit, fokusi zhvendoset te mbrojtja afatgjatë e burimit dhe ekuilibrit ekologjik:

- Rreth Kaptazhave duhet të vendoset rrethoja fizike e Zonës së Parë të mbrojtjes (Zona e rreptë sanitare), ku ndalohet qasja e personave të paautorizuar, prania e kafshëve, si dhe çdo aktivitet bujqësor apo ndërtimor që mund të rrezikojë cilësinë e ujit në burim.
- Gjatë shfrytëzimit të ujit, mekanizmat ndarës në kaptazhë duhet të rregullohen në mënyrë që të lejojnë kalimin e detyrueshëm të minimumit biologjik (prurjes ekologjike) në rrjedhën natyrore të poshtme, duke siguruar mbijetesën e ekosistemit varës ujqor.
- Duhet të hartohet një plan për marrjen e rregullt të mostrave të ujit të papërpunuar në kaptazhë dhe ujit të trajtuar, për të analizuar parametrat fiziko-kimikë dhe bakteriologjikë përpara se ai të futet në rrjetin ekzistues shpërndarës.
- Sistemi i mbrojtjes nga mbingarkesa dhe rrjedhjet: Gypat HDPE dhe nyjet lidhëse duhet t'i nënshtrohen testeve të presionit përpara mbulimit me dhe, ndërsa sistemi duhet të pajiset me valvula shkarkimi dhe ajrimi për të parandaluar goditjet hidraulike (goditjen e rrebeshit të ujit) që mund të çojnë në plasje të gypave dhe humbje të ujit.

8.5. Masat për mbrojtjen e tokës

Gjatë fazës përgatitore të fazës së ndërtimit do të hiqet shtresa sipërfaqësore e tokës. Pasi ajo është një resurs i vlefshëm duhet të mbrohet nga përkeqësimi deri në fund të punimeve të ndërtimit dhe të përdoret për qëllime të kultivimit të sërishëm. Kjo shtresë e punueshme duhet të ruhet në vende të veçanta për të shmangur dekompozimin e saj.

Me qëllim të ruajtjes së tokës nga ndikimet negative duhet ndërmarr këto masa:

- Në mënyrë të rregullt të mirëmbahen makinat ngarkuese dhe automjetet transportuese duhet të merren masat e nevojshme për mos lëshuarjen e pa kontrolluar të derivateve dhe vajrave nga makinat ngarkuese dhe automjetet transportuese.
- Vaji i makinave ngarkuese dhe automjeteve transportuese nuk duhet të ndërrohet në vende jo të caktuara dhe jo të izoluara mirëpo nëse detyrimisht duhet të bëhet ndërrimi i vajit për shkak të avarive në makinat ngarkuese dhe transportuese atëherë duhet siguruar enë adekuate për mbajtjen e vajit dhe duhet siguruar një pjesë nga materiali jo lëshues i vajrave dhe të vendoset nën makinën që riparohet. Ndërrimi i vajrave duhet të bëhet në vende të caktuara dhe të izoluara për mos depërtimin e tyre në tokë.
- Në kohëra kur ka të reshura atmosferike të mos punohet me makina, me qëllim të mos ngjeshjes në masë të madhe të tokës.
- Mbeturinat e ngurta komunale të grumbullohen dhe vendosen në kontejner të posaçëm të pajisur me kapak për mbulim, me transport vetanak apo nëpërmjet ndërmarrjeve për menaxhimin e mbeturinave, këto mbeturina të dërgohen në deponin rajonale. Vajrat e ndërruara nga makinat ngarkuese dhe transportuese, duhet të deponohen në enë të posaçme, dhe do të u dorëzohen ndërmarrjeve të licencuara për grumbullimin e vajrave të përdorura.
- Për zvogëlimin e sasisë së pluhurit në kohëra me temperatura të larta dhe me erëra sipërfaqet operacionale të stërpiken me ujë.
- Sipërfaqet e degraduara duhet të nivelizohen dhe mbillen me bar dhe drunj, duke ju përshtatur mjedisit rrethues, dherat e mbetura dhe mbeturinat tjera të ngurta do të dërgohen në deponinë rajonale.
- Ndërtimi i kanaleve të kullimit përgjatë rrugës për të parandaluar ndotjen e ujërave të truallit nga kontaminimi i mundshëm nga shkarkimet dhe ujërat e reshjeve
- Pas mbushjes së kontejnerëve përmes ndërmarrjeve për menaxhimin e mbeturinave, këto mbeturina të dërgohen në deponin regjionale.

8.6. Masat mbrojtëse ndaj zhurmës

Gjatë fazës së ndërtimit emetimet nga makineritë e ndërtimit mund të jenë mjaft të larta, por ato do të ndodhin vetëm në një periudhë të kufizuar kohore. Aplikimi i rregullave përgjithësisht të pranuar teknologjike do të sigurojnë sigurinë gjatë ndërtimit.

Për të parandaluar përqendrimin e papranueshëm të substancave të dëmshme në sheshndërtim dhe zonat fqinje, makineritë e ndërtimit nuk duhet të operojnë me kohë të plotë dhe duhet të sigurohet pozicionimi i tyre i sigurt në sheshndërtim. I gjithë kontingjenti i makinerive duhet të jetë subjekt i inspektimeve të rregullta teknike

Masat kryesore për zvogëlimin e zhurmave do të përfshijnë:

- Asnjë punim ndërtimi gjatë natës me makineri të rënda, nga ora 22:00 në orën 6:00 afër zonave të banuara
- Mos përdorim diskret të makinerive të zhurmëshme brenda 50 m të zones së banimit apo zonave ku fauna është më e shprehur
- Mirëmbajtjen dhe funksionimin e duhur të makinerive të ndërtimit për të minimizuar burimin e zhurmës
- Punëtorët do të pajisen me pajisje mbrojtëse personale si kufje ose priza veshi kur ekspozohen ndaj nivelit të zhurmës mbi 80 db (A).
- Vendosja e barrierave të përkohshme për zhurmat nëse është e nevojshme
- Zgjedhjen e rrugëve të transportit për mjetet e rënda me qëllim shmangien e kalimit mes zonave të banuara.

Emetimi i zhurmës nga aktivitetet e ndërtimit do të reduktohet dhe parandalohet duke përdorur pajisje të përshtatshme të reduktimit të zhurmës dhe në përputhje me Ligjin Nr. 02/L-102 për mbrojtje nga zhurma. Automjetet që janë tepër të zhurmshme për shkak të mos funksionimit të mirë, dëmtimit të pajisjeve për përmirësimin e zhurmës ose kushteve të tjera joefikase të funksionimit, nuk duhet të përdoren derisa të merren masa korrigjuese. Ndikimet e zhurmës që lidhen me ndërtimin janë të përkohshme dhe mund të zbuten përmes një praktike të mirë ndërtimi dhe mbikëqyrjes efektive të zonës së ndërtimit.

8.7. Masat mbrojtëse ndaj florës dhe faunës

Masat janë ndarë sipas dy fazave kryesore të realizimit të projektit:

- **Masat mbrojtëse gjatë fazës së ndërtimit**

Gjatë kryerjes së punimeve me makineri dhe gërmimit të kanaleve duhet të zbatohen këto masa:

- Gjurma e gërmimit dhe brezi i lëvizjes së makinerive duhet të kufizohen në minimumin e mundshëm teknik (korridori i punës). Ndalohet rreptësisht lëvizja e mjeteve jashtë trasesë së përcaktuar për të shmangur dëmtimin e panevojshëm të drurëve, shkurreve dhe mbulesës vegetative përreth.
- Shtresa e sipërme pjellore e tokës (humusi), e cila përmban farat dhe mikroorganizmat e nevojshëm për rigjenerimin e florës, duhet të gërmohet veçmas dhe të depozitohet në grumbullime të veçanta. Kjo shtresë do të përdoret ekskluzivisht për mbulimin final të trasesë pas instalimit të gypave HDPE për të përshpejtuar rivegjetimin natyror.

- Për të mbrojtur faunën, punimet më intensive dhe me zhurmë të lartë rekomandohet të shmangen gjatë sezonit kryesor të riprodhimit, folezimit dhe rritjes së pasardhësve të shpendëve dhe gjitarëve lokalë (zakonisht gjatë pranverës dhe fillimit të verës).
- Kanalet e hapura për shtrirjen e gypave nuk duhet të lihen të hapura për periudha të gjata pa u mbuluar. Gjatë kohës që janë të hapura, duhet të vendosen kalime të përkohshme (dërrasa apo rrampa dheu) në distanca të caktuara, në mënyrë që kafshët e vogla që mund të bien aksidentalisht në kanal të kenë mundësi të dalin vetë.
- Makineritë duhet të pajisen me guaska zhurmëmbytëse (shuarës zhurme) të rregullt për të zvogëluar stresin akustik mbi faunën. Punimet duhet të kryhen vetëm gjatë orarit të ditës për të shmangur përdorimin e ndriçuesve artificialë të fuqishëm gjatë natës, gjë që do të çrregullonte speciet me aktivitet natëshëm.
- **Masat mbrojtëse gjatë fazës së operimit**

Pas përfundimit të punimeve ndërtimore, masat përqendrohen në monitorimin dhe rehabilitimin afatgjatë të zonës:

- Në zonat ku mbulesa bimore është dëmtuar më rëndë, duhet të bëhet mbjellja e specieve autoktone të barërave dhe shkurreve të vogla. Në brezin mbrojtës të tubacioneve ndalohet mbjellja e drurëve me rrënjë të thella dhe agresive, por inkurajohet vegjetacioni i ulët që stabilizon tokën dhe parandalon erozionin.
- Pas rrafshimit të terrenit, sipërfaqja mbi tubacion duhet të kthehet në gjendjen e mëparshme për të siguruar që lëvizja e lirë e faunës tokësore të mos pengohet nga asnjë barrierë artificiale.
- Masat më kritike për faunën dhe florën ujore në rrjedhën e poshtme lidhen me funksionimin e kaptazhës. Duke siguruar lënien e pandryshuar të minimumit biologjik të ujit në shtratin natyror, garantohet që habitatet ujore dhe gjysmë-ujore (si dhe kafshët që pinë ujë në atë rrjedhë) të mos pësojnë degradim nga tharja e burimit.

8.8.Masat mbrojtëse për peizazhin

Gjatë aktiviteteve të ndërtimit, ndikimi në peizazh mund të zbutet duke përdorur teknika për të mbuluar operacionet e punëtorëve në vendin e ndërtimit dhe zonave ndihmëse. Për këtë, mburoja mund të instalohen rreth perimetrit të zonës së ndërtimit.

8.9.Masat mbrojtëse për mbetjet

Disa nga masat për zbutjen e mbetjeve do të jenë:

- Përgatitja e një plani për menaxhimin e mbetjeve të ngurta;
- Ndarja dhe magazinimi i mbetjeve duke respektuar shëndetin dhe mjedisin. Do të bëhet identifikimi i çdo mbeturina që mund të ripërdoret ose riciklohet dhe

- Ruajtja e të gjitha mbetjeve të depozituara në depo të sigurta brenda kantierëve të ndërtimit, duke shmangur mbeturinat dhe rrjedhjet si dhe deponimi në deponi të alokuara nga komuna;

8.10. Masat mbrojtëse për biodiversitetin

Për të minimizuar dëmtimin e faunës në zonë, sugjerohen një kombinim masash. Konkretisht, Kontraktorit do t'i kërkohej të:

- Minimizojë humbjen e gjelbërimit nga aktivitetet e ndërtimit dhe të kufizojë sipërfaqen e lëvizjes në minimum.
- Minimizojë shkatërrimin e foleve.
- Parandalojë kapjen dhe tregtinë e kafshëve.
- Parandalojë gjuetinë dhe grumbullimin vezëve nga punëtorët e ndërtimit.
- Ndalojë mbledhjen e druve të zjarrit nga zonat e punës; dhe
- Minimizojë dëmtimin të rrjedhave ujore nga punimet tokësore dhe depozitimi i papërshtatshëm i mbetjeve.

8.11. Masat kompensuese

Dëmtimet e pashmangshme të natyrës dhe të funksioneve të saj ekologjike dhe/ose të peizazhit duhet të kompensohen. Një dëmtim i pashmangshëm duhet të kompensohet brenda një vonese të caktuar nga ana e masave kompensuese. Dëmtimi do të konsiderohet se është kompensuar sa më shpejt që funksionet e zhvlerësuar të ekosistemit të jenë restauruar dhe peizazhi natyror të jetë restauruar ose vendosur në një mënyrë të përshtatshme me peizazhin në fjalë. Masat e mëposhtme kompensuese janë projektuar:

- Mbjellja e pemëve dhe shkurreve në brigjet e ujërrjedhave
- Mbjellja e radhëve të drurëve, gardheve të gjalla, përkatësisht në afërsi të projektit dhe të sheshndërtimeve.
- Mbjellja e drurëve dhe shkurreve përgjatë segmentit rrugor
- Të gjithë drurët, shkurret dhe bimët e tjera duhet të jenë specie endemike

8.12. Masat për mbrojtjen nga rreziqet aksidentale

Për të parandaluar dhe zvogëluar rreziqet e mundshme duhet ndërmarr këto masa:

- Evitimin e derdhjes së derivateve të naftës dhe vajit nga makinat transportuese dhe ngarkuese si dhe pajimet tjera.
- Siguria konform ligjit për siguri në punë, mbrojtje të shëndetit të punësuarve dhe mjedisit të punës.
- Instalimet elektrike dhe stabilimentet elektrike duhet të montohen dhe vendosen sipas udhëzimeve teknike.

- Të hartohet rregullorja ku do të definoohen procedurat për rastet aksidentale, të bëhet aftësimi i të punësuarve (banuesve) dhe të caktohen obligimet e tyre në situata aksidentale.

8.13. Marrja e masave rehabilituese pas përfundimit të projektit

Pas përfundimit të Projektin për furnizim me ujë: “Shtrirja e rrjetit të ujësjellësit për furnizim me ujë për fshatrat e Lugut të Baranit”, Kuvendi Komunal në Pejë do të merren masat rehabilituese në lokacionin ku u zhvillua projekti. Pas këtij afati të gjitha pajisjet duhet të çmontohen dhe të vendosen në lokacionin tjetër apo në bazë të leverdisë së komunës të shiten si material i vjetruar, kurse pajisjet e ujësjellësit edhe objektet ndihmëse të demolohen dhe dërgohen në deponi regjionale. Rikultivimi i sipërfaqeve të shfrytëzuara duhet të kryhet edhe gjatë shfrytëzimit d.m.th. mbushjen në të njëjtën kohë të sipërfaqeve të shfrytëzuara për kanalin e ujësjellësit.

Zgjedhja e modelit të rikultivimit varet nga: qëllimi i rikultivimit i cili nënkupton që gjatë procesit të shfrytëzimit dhe pas përfundimit të shfrytëzimit, sipërfaqet e degraduara, prapë të kthehen në funksionin e saj primar dhe kështu zvogëlohet ndikimi negativ i këtij projekti në ekosistem.

Për të qenë rikultivimi sa më i suksesshëm duhet të kryhen këto faza të procesit të rikultivimit:

- Rikultivimi teknik;
- Rikultivimi agroteknik dhe
- Rikultivimi biologjik.

Me rikultivimin teknik do të krijohet profil i ri i tokës, e cila mund të përdoret për nevoja tjera si p.sh. për mbjelljen e fidanëve të ndryshme (pemëve) frytdhënëse apo edhe mbjelljen me të lashtat bujqësore.

Për formimin e shtresë së sipërme sipërfaqësore produktive të tokës parashihet shtresimi i shtresës të dheut deri 50 cm. Pas fazës së rikultivimit teknik fillon faza e rikultivimit agroteknik e cila fazë fillon me analizimin e substratit të krijuar për të përcaktuar vetit agrokimike dhe pedologjike, ku pastaj në bazë të analizave propozohen masat agroteknike që do të aplikohen në këtë tokë të re.

Për të llogaritur numrin e fidanëve për tërë sipërfaqen që do të rikultivohet duhet të kalkulohet me distancën në mes rendeve dhe distancën në rend sipas relacionit:

$$N_f = S/axb$$

Nr- numri i fidanëve

S- paraqet sipërfaqen,

a- paraqet distancën në mes rendeve,

b- paraqet distancën në mes fidanëve.

9. **PËRFUNDIM**

Duke u mbështetur në kërkesat e legjislacionit në fuqi për mbrojtjen e mjedisit dhe në kërkesat e Ligjit Nr. 08 / L-181 për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis, ky raport ka për qëllim paraqitjen e projektit “Shtrirja e rrjetit të ujësjellësit për furnizim me ujë për fshatrat e Lugut të Baranit”, identifikimin e ndikimeve të mundshme në mjedis dhe përcaktimin e masave për parandalimin, zvogëlimin dhe menaxhimin e tyre. Projekti është propozuar nga Komuna e Pejës dhe synon përmirësimin e furnizimit me ujë të pijshëm për fshatrat e Lugut të Baranit, përmes ndërtimit të një kaptazhe të re, rehabilitimit të kaptazhës ekzistuese, shtrirjes së gypave PE100 RC DN 90 mm dhe DN 315 mm, ndërtimit të rezervuarit me kapacitet 1000 m³, si dhe lidhjes së sistemit të ri me rrjetin ekzistues të ujësjellësit. Projekti ka gjatësi rreth 2 km dhe pritet të ndikojë pozitivisht në furnizimin me ujë për rreth 18 fshatra me afërsisht 20,000 banorë. Bazuar në analizën e ndikimeve mjedisore, gjatë fazës së ndërtimit priten ndikime të përkohshme dhe të kufizuara, të cilat lidhen kryesisht me gërmimet, krijimin e pluhurit, zhurmën nga makineritë, lëvizjen e automjeteve, largimin e kufizuar të vegjetacionit, menaxhimin e dheut të gërmuar dhe mundësinë e ndotjes aksidentale nga karburantet apo vajrat. Gjatë fazës së funksionimit nuk priten ndikime të rëndësishme negative, pasi sistemi i ujësjellësit do të funksionojë kryesisht si sistem i mbyllur dhe nëntokësor. Megjithatë, gjatë operimit duhet të sigurohet ruajtja e minimumit biologjik/prurjes ekologjike, në mënyrë që shfrytëzimi i burimit të mos cenojë rrjedhën natyrore dhe habitatet ujore në pjesën e poshtme të burimit. Raporti ka përcaktuar masa për mbrojtjen e ajrit, ujërave, tokës, peizazhit, florës, faunës dhe biodiversitetit. Masat kryesore përfshijnë kufizimin e punimeve vetëm në korridorin e domosdoshëm, shfrytëzimin e rrugëve ekzistuese për qasje, ndalimin e mirëmbajtjes së makinerive pranë trupave ujorë, vendosjen e barrierave për sediment, ruajtjen e shtresës së humusit, menaxhimin e kontrolluar të mbeturinave, rehabilitimin e sipërfaqeve të prekura dhe mbikëqyrjen e vazhdueshme gjatë punimeve. Duke qenë se projekti parashihet të realizohet brenda Zonës së Parë të Mbrojtjes së Parkut Kombëtar “Bjeshkët e Nemuna”, duhet të respektohen në mënyrë të plotë të gjitha kërkesat që rrjedhin nga legjislacioni për mbrojtjen e natyrës dhe nga Plani Hapësinor i Parkut Kombëtar “Bjeshkët e Nemuna”. Zona e Parë e Mbrojtjes përfaqëson zonë me regjim të mbrojtjes strikte, prandaj realizimi i projektit nuk mund të trajtohet vetëm nga aspekti teknik dhe mjedisor, por duhet të verifikohet edhe nga aspekti i lejueshmërisë ligjore dhe hapësinore. Në raport theksohet se projekti shtrihet brenda Zonës së Parë të Mbrojtjes dhe se vendimmarrja për lejimin ose moslejimin e tij është kompetencë e institucioneve përgjegjëse. Për këtë arsye, para vazhdimit të procedurave, Komuna e Pejës është e obliguar t’i drejtohet Ministrisë së Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, si dhe Administratës së Parkut Kombëtar, për

të marrë interpretim dhe konfirmim zyrtar nëse ndërtimi i sistemit të furnizimit me ujë lejohet brenda Zonës së Parë të Mbrojtjes së Parkut Kombëtar “Bjeshkët e Nemuna”. Po ashtu, duhet të kontrollohet në mënyrë të veçantë Plani Hapësinor i Parkut, për të vërtetuar nëse infrastruktura e propozuar e ujësjellësit është në përputhje me regjimin e mbrojtjes, kufizimet dhe kushtet e përcaktuara për këtë zonë. Në përfundim, nga aspekti teknik dhe mjedisor, ndikimet e projektit vlerësohen të kufizuara dhe të menaxhueshme, me kusht që të zbatohen të gjitha masat mbrojtëse të propozuara në këtë raport. Megjithatë, për shkak të vendndodhjes së projektit brenda Zonës së Parë të Mbrojtjes, ky raport nuk përbën vendim për lejueshmërinë e ndërhyrjes dhe nuk zëvendëson procedurat e veçanta të përcaktuara nga legjislacioni për mbrojtjen e natyrës. Vendimi përfundimtar për realizimin e projektit duhet të merret vetëm pas konfirmimit zyrtar nga institucionet kompetente, përkatësisht Komuna e Pejës, Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor dhe Administrata e Parkut Kombëtar “Bjeshkët e Nemuna”.

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria –Vlada-Government
Ministria e Ekonomisë dhe Ambientit
Ministarstvo Ekonomije i Zivotne Sredine

Në bazë të nenit 16 paragrafit 1 të Ligjit për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis Nr.03L/214 dhe Udhëzimi Administrativ për Licencim të Hartuesëve të Raporteve për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis Nr.10/2017, Ministri i MEA lëshon:

Nr. i licencës: 07/20

LICENCË

znj. Blerina Bajraktari, Bachelor i Ndërtimtarisë

Licencohet si person fizik për hartimin e raporteve të VNM-ës

Data e vlefshmërisë:
27.10.2020— 27.10.2025
Prishtinë

Blerim Kuci

Minister i MEA

